

ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Викладач О.В. Зінченко

Сьогодні можна спостерігати загальносвітову тенденцію переходу людства від індустріальних до науково-інформаційних технологій, які значною мірою ґрунтуються не на матеріальній, а на інтелектуальній власності, на досконалих знаннях виробництва як самостійної субстанції. Система національної освіти України, без сумніву, реагує на світові тенденції освітньої діяльності. Процес модернізації освіти, в першу чергу, повинні здійснюватися у вищій школі, оскільки її діяльність стосується формування самостійної людини.

Економічні дисципліни найкраще віддзеркалюють нестабільність та постійний розвиток суспільства. Щороку посилюються вимоги до випускників економічних спеціальностей. Якщо декілька років тому в Україні спостерігався «конкурс дипломів», то сьогодні на ринку праці набрав силу «конкурс професійності». Випускник навчального закладу стає конкурентоспроможним лише за умови наявності якісної, максимально наближеної до реального виробництва системи навчання. Це вимагає від викладачів застосування в широкому масштабі інноваційних педагогічних технологій, що базуються на фундаментальних аспектах педагогіки і дидактики, пов'язаних з мистецтвом розуміння та високою комунікативною культурою. Органічною стає потреба у впровадженні множинності освітніх траєкторій, для яких характерна варіативність методик, що активізують розумову діяльність та творчо організують освітній простір. Для економічних дисциплін найперспективнішою вважають «case-study» - навчання з використанням конкретних навчальних ситуацій, тренінгові технології.

вибудувати свій навчальний процес. Зі зміною педагогічної функції викладача виник термін «facilitator» - той, хто сприяє, полегшує, допомагає вчитися. Тобто викладач починає більше виконувати функції радника-консультанта, ніж наглядача-ката. Це підносить діалог «Вчитель-Учень» на новий рівень, що передбачає взаємоповагу і тісне взаємозацікавлене співробітництво майбутніх колег.

Інноваційні педагогічні технології цілком логічно збільшують обсяги самостійної роботи студента, що сприяє вирішенню ще однієї глобальної проблеми – проблеми читання. Соціологічні дослідження свідчать, що молодь дедалі все менше читає. Мистецтво риторики, яке немислиме без культури читання, є важливою вимогою сучасного фахівця. Це інструмент підвищення інтелектуального потенціалу людини, творчого розвитку особистості тощо. В процесі роботи студент повинен навчитися працювати з науковою літературою, законодавчими та нормативно-правовими актами, спеціалізованими періодичними виданнями, тобто з тим, що стане базою його подальшої професійної діяльності. Завдання викладача полягає в тому, щоб зробити аналітичне читання не лише обов'язковим, а й цікавим заняттям. Для цього розробляється система заохочення студентів, що виявляють завзяття в даному напрямку дослідження (наприклад, додаткові бали за рейтинговою системою поточного контролю знань).

Таким чином, в XXI столітті інтеграційним критерієм науково-педагогічного рівня вищої освіти стає наступне поєднання «педагогічна майстерність + мистецтво комунікування + нові технології навчання». Це вимагає більших знань зарубіжної освіти, узгодження власних кроків з апробованим досвідом. Зміст навчання повинен відображати все багатство раціональних знань людства.

Традиційний підхід викладання зазвичай зводиться до виконання завдання щодо засвоєння студентом певних знань та здатності відтворити їх під час контролю. «Кейсингові» технології дозволяють диференціювати студентів за рівнем підготовки, уникнути усереднення інтелекту, сприяють розширенню програми навчання для «просунутих» та створенню індивідуальних програм підвищеного рівня для особливо обдарованих студентів.

Застосування даної методики потребує додаткової підготовчої роботи керівника курсу. Найбільш ефективним стає робота студента в межах вирішення однієї реальної ситуації протягом всього вивчення дисципліни. На прикладі одного підприємства (умовного чи реального) під час вивчення окремих розділів і параграфів курсу, студент творчо вирішує окремі ситуації (завдання), які поєднуються в єдину комплексну систему з метою одержання визначеного кінцевого результату (розрахунку певного показника, формування звітності, створення прогнозу тощо). Таким чином він в умовах, що максимально наближені до реальних, виконує функції, які можуть бути застосовані ним під час роботи на посаді економіста, фінансиста, бухгалтера, менеджера тощо. Це стимулює динаміку та ефективність навчального процесу, оскільки студент виявляє особисту зацікавленість через розуміння практичності та перспективності набутих ним навичок.

Значно підсилює атмосферу реальності процесів, що досліджуються, використання форм розрахункових документів і таблиць, структурно-логічних схем, нормативних і внутрішніх документів підприємства. Розрахункові форми можуть бути тематично згруповані та зброшуровані в єдиний робочий зошит студента. Виконання кейсингових завдань переносить центр тяжіння з викладача на студента, який починає сам активно